

Nincs életveszedelem a Somogyi-telepi iskolában, de a helyszíni szemle eredményeképpen elrendelték az épület repedező falának megerősítését

(A Délmagyarország munkatársától.) A Somogyi-telep iskolaépületében szombaton tartották meg a polgármester által sürgősen elrendelt biztonsági szemlét, amelynek az volt a célja, hogy megállapítsák: szükség van-e az iskolaépület kilakosítására éppen úgy, mint ahogyan a dűledező igazgatói lakásból nemrég ki kellett telepíteni a bennlakókat. Az iskolaépület falain is egyre több új repedés mutatkozik és ez készítette a polgármestert arra, hogy elrendelje a szakértői szemlét. Az iskola négy tantermében ugyanis mintegy kétszáz gyerek tartózkodik a tanítási idő alatt, a kétszáz gyermek életbiztonsága követelte meg a legnagyobb óvatosságot és elővigyázatot.

A helyszíni szemle eredményéről hétfőn tájékoztatták a polgármestert, aki a következőket mondotta:

— Egyelőre csak szóbeli jelentést kaptam az eredményről, a bizottság szakvéleményét írásban is be fogja nyújtani, még pedig úgy, hogy a jelentést a bizottság minden egyes tagja aláírja. A szakértői vizsgálat eredménye az, hogy egyelőre nincs semmi komolyabb veszedelem, az épületben tehát nyugodtan folytathatják a tanítást. A bizottság mégis szükségesnek tar-

totta annak az elrendelését, hogy a nagyobb megnyugtató kedvéért azt a falat, amelyen a legtöbb repedés mutatkozik és amely a jelek szerint kissé megmozdult, megfelelően megtámasszák. A friss repedéseket ellenőrizni fogjuk, még pedig úgy, hogy a papirdarabokat ragasztunk rájuk. Ezek a papirdarabok megmutatják, ha esetleg tovább terjedne a repedés. Ebben az esetben természetesen sor kerülne az iskolaépület kilakosítására.

A szakértői bizottság megbízása csupán az volt, hogy megállapítsa, életveszélyes állapotban van-e az épület. Az elváltozások okait nem kutatta a bizottság. Értesülésünk szerint az eddigi vizsgálódásoknak ebben az irányban pozitív eredménye még nincs, sem az igazgatói lakás, sem az iskolaépület rongálódásainak pontos okát nem találták még eddig. Annyit megállapítottak már, hogy az épületek betonanyaga nem a legkifogástalanabb, ez azonban nem idézhette elő az elmozdulásokat.

A vizsgálódást tovább folytatják, próbagödöröket ásnak az alapzat megvizsgálása céljából, hogy a megindult polgári pörben megfelelő adatok álljanak a bíróság rendelkezésére a felelősség kérdésének elbírálása céljából.

„Művészetet ápolni lehet, előteremteni soha; legkevésbé pártpolitikával“

Pogány Mórész nyilatkozik a támadásokról, az illetéktelen kritikákról, Aba-Novák freskóiról és a tanítói internátus „színe-változásáról“

(A Délmagyarország munkatársától.) Pogány Mórész festőművész, akinek készülő szegedi alkotása, a tanítói internátus, legutóbb ismét az avatatlan támadások keresztüztébe került, vasárnap este Szegedre érkezett, hogy az épületnél tovább folyó munkálatokhoz megadja a még szükséges utbaigazításokat. Hétfőn délután felkereste hivatalában dr. Pálffy József polgármestert, akivel a Hősök Kapujával kapcsolatos kérdéseket beszélte meg. Itt, a polgármester jelenlétében nyilatkozott a Délmagyarország munkatársának a multheti támadásokról.

— Ezekről a támadásokról csak most értesültem — mondotta —, hogy Szegedre érkeztem. Az első pillanatban arra gondoltam, hogy autóból ülök és elutazom Szegedről. Munkámat ugyanis nagyjából befejeztem, a még szükséges tervrajzokat már átadtam az építési vállalkozónak és így a munkát már gépiesen, nélkülem is befejezhetik.

— Hangsúlyozni kívánom, hogy gépiesen, amit azt jelenti, hogy szárazon, mint ahogy más, tanítói internátus munkánál szokás. Emlékeztetnem kell, hogy a munkát nem a plusz, ami egy cipőnél, egy ipari alkotásnál, egy képnél, jelenti azt, ami nem messé, időálló értékűvé teszi az alkotást: az experimentális, a cizellálás. Ezért jövőre el, azért vagyok itt, hogy ezt a művészi munkát elvégezzem, azért kísérletezem, azért válogatok, azért vetem el azt, ami nem megfelelő, hogy alkotásom százszázalékos legyen, hogy a lehető legteljesebben tükrözze vissza művészi elgondolásomat. Nem tehetek róla, hogy

vannak tudatlanságban élő vakok, akik ezt nem látják, akik képtelenek ennek a megértésére és talán sohasem hallottak arról, hogy egy művészi alkotás hogyan jön létre.

— De mit magyaráznak tovább olyanoknak, akik a DMKE régi tisztségviselői címsorában, hamis magyarkodásban érezték művészetet. (Lásd a másik példát a Szentháromság-uccai sarkon.)

— Nem feltétlenül szükséges — folytatta —, hogy jelen legyek az utolsó esetvonásoknál, hogy

az esetleg szükségesnek érzett utolsó simításokat elvégezzem, hiszen semmi szükségem sincs arra, hogy bosszankodjam ezek miatt a gánecszkodások miatt. De aztán arra gondoltam, hogy dr. Pálffy József polgármesterrel dolgozom együtt, azzal az emberrel, akinek lelkesedése nélkül meg sem született volna a Hősök Kapujának gondolata. Őt nem hagyhatom magára. Ezért határoztam el, hogy maradok és nem törődöm a tudatlanokkal.

— Azt azonban meg kell állapítanom, hogy a tanítói internátus építkezése a kritizálások szempontjából két periódusra oszlik. Az első, amelynek alaphangja a fenntartás nélküli elismerés volt, akkor zárult le, amikor eldőlt a freskópályázat sorsa Aba-Novák és Márton Ferenc között. A második periódusban megváltozott a hangulat, csodálatosképpen akkor kezdtek jelentkezni a kritikások, akik bámulatraméltó szakértelemmel kapaszkodtak bele minden el sem készült részletbe. Ezek a jó urak

nem gondoltak arra, hogy egy művészi alkotás megszületésének lehetnek a tanúi.

Nem tudják kellő tisztelettel és áhítattal megérezni és tanulni belőle, hogy itt a szemük előtt a legszentebb célu művészi cizellálás folyik, amelyek éppen a dolgozó művészek lelkiismeretességét és tiszta művészi céljait dokumentálják. Nem tudjuk, hogy a művészet nem a kétszer-kétszeres szabályai szerint igazodik. Nem akarnak tudni arról a tényről, hogy

a Hősök Kapuja gondolata csak akkor született meg, amikor a tanítói internátus tervei régen készen voltak, sőt amikor az építkezési munka külső része be is fejeződött.

Pedig ha gondólnának erre, eszükbe juthatna, hogy előbb volt meg a vakolat és a vakolat világosszürke színe és csak azután történt meg a döntés a sötétbarnu freskók mellett. Nyilvánvaló, hogy abban az esetben, ha a freskók gondolata hamarabb születik meg, akkor az épület vakolatának szímet is ennek alapján és ennek megfelelően választom

ki. A legnagyobb foku művészi alázatosságról bizonykodik az a tény, hogy amikor Aba-Novákkal együtt lejttem és ő is magával hozta a freskók színvázlatát, én láttam, hogy Krisztusnak, mint 33-alknak nemesen felfogott és megrajzolt ruhája világosszürke, boltozati háttérre pedig sötét, azonnal ezt mondtam a festőművészeknek: „A te Krisztus alakodat az épület vakolatának sötét színe el fogja nyelni; nem kívánom tőled, hogy megbolygasd gyönyörűen elképzelt színharmóniádat a boltozat felületén, átfestem a homlokzatot a te sötét színeddel harmonizálódó, dolgozz szabadon, nyugodtan azokkal a gyönyörű színképzésekkel, amelyekkel alakjaidat megálmodtad. Nekem könnyebb utánad menni a homlokzat színevel, mint neked fölkaparnod, megbolygatnod gyönyörűen kitervezett színskáládat“. „Rád ismerek, köszönöm“ — mondta Aba-Novák és megszorította a kezemet. Most aztán vágjon ezért fejbe valaki...

— De jellemzi — mondotta ezután Pogány Mórész —, a megindított rosszhiszemű harcot a harcmodora. Előre bejelentik, hogy le fognak dorongolni mindent, mert makacsul állítják, hogy legyen akármi, az jó nem lehet. Nagyon szeird szavakat használnak, ha erre csak azt üzenem az illetékes uraknak, hogy

nagyon rossz szolgálatot tesznek eljárássukkal a városnak, a város idegenforgalmának.

Művészi munkánkat nem félttem, mert meg vagyok győződve róla, hogy az Szeged egyik művészi és idegenforgalmi attrakciója lesz.

— Vagy talán az illetéktelen, az avatatlan és mindenekelőtt tudatlan kritikusokat

politikai célok

vezetik? Művészetet ápolni lehet, előteremteni soha. Legkevésbé pártpolitikával. Hát én nem is vagyok, soha nem is voltam, de nem is leszek politikus. Nem tartozom semmiféle párthoz. Művész vagyok és mestereimről tanultam meg, hogy a művészek nem szabad politizálni. A művész dolgozzon, a művész töltse ki szépséggel, alkotásokkal azokat a lehetőségeket és kereteket, amelyeknek megteremtése a politikusok kötelessége. Így tanított engem Szinyei, Merse Pál, Lechner Ödön, Schulek Frigyes, meg a többiek. A politikai célu gánecszkodásokkal nem törődöm politikai célu gánecszkodásokkal nem törődöm, nincs is időm rá. Nekem dolgoznom, alkotnom kell, az ünneprontók és a rombolók rossz szándéku akadékoskodása nem zavarhat meg munkámban.

A pékműhelyek és az éjszakai munkaszünet

(A Délmagyarország munkatársától.) A sütőipari munkások már többször panaszt emeltek a város hatóságánál a sütőipari munkaadók egyrésze ellen, hogy kijátszák a munkaidő szabályozásáról szóló rendelkezéseket, munkásaikat az éjszakai munkaszünet idején is foglalkoztatják. A munkások nem igen léphetnek fel ellenük, mert a mai munkaviszonyok mellett attól kell tartaniuk, hogy elveszítik állásukat. Ezért a városi hatósághoz fordulnak védelemért.

A sütőipari munkások panasza a hétfői táncsülés elé került. A polgármester elhatározta, hogy átir az ügyben az ipartestület előjáróságához. Felkéri az előjáróságot, hogy hívja fel a sütőipari szakosztály figyelmét a munkaadókra, hogy az éjszakai munkaszünet idején is foglalkoztatják a munkásokat. A munkások nem igen léphetnek fel ellenük, mert a mai munkaviszonyok mellett attól kell tartaniuk, hogy elveszítik állásukat. Ezért a városi hatósághoz fordulnak védelemért.

Belvárosi Mozi	Keddén is
HAVI 200 FIX	
Páger, Jávör, Uray, Salamon	5, 7, 9
Széchenyi Mozi	Ma utoljára
GUSTÁV FRÖHLICH ezidél első nagy filmje:	
A csábitó	
Izgalmas történet. Lida Baarova, Theodor Los. 5, 7, 9	